

Nr 118

Av herrar Börjesson och Gustafsson i Mem, om åtgärder mot husbockens härjningar.

Skadeinsekten husbocken har under senare år vidgat sitt spridningsområde i Sverige, och dess skadegörelse har fått en allt större ekonomisk betydelse. Uppmärksamheten har därför kommit att inriktas på de åtgärder som behöver vidtas till skydd för våra byggnader i de härjade områdena. Som ett led i dessa strävanden tillsattes vid ett av försvarets sjukvårdsstyrelse hösten 1951 anordnat sammanträde en kommitté för att närmare utreda hithörande frågor. 1951 års husbockskommitté, i vilken bl. a. byggnadsstyrelsen var företräd, avgav 1953 Betänkande rörande husbockens förekomst och skadegörelse m. m. samt förslag till bekämpningsåtgärder.

Kommittén föreslog, att byggnadsstyrelsen måtte få Kungl. Maj:ts uppdrag att samordna frågorna under medverkan från bl. a. byggnadsnämnder, hälsovårdsnämnder, militärområden, provningsanstalter och forskningsinstitutioner samt att åt statens skogsforskningsinstitut måtte uppdras att på sitt program ta upp forskning rörande de virkesförstörande insekterna. Därjämte föreslogs att åtgärder måtte vidtas för att ordna upplysningsverksamhet om husbocksfrågans allvarliga aspekter och om de omedelbart nödvändiga förebyggande och utrotande åtgärder som borde vidtas i angripna områden.

Som *förebyggande* åtgärder rekommenderade husbockskommittén: skyddsbehandling av nytt virke i alla byggnader,

regelbunden sakkunnig kontroll för att tidigt upptäcka angrepp, ev. genom garantiavtal med vederhäftiga firmor eller genom husbocksförsäkring.

noggrann tillsyn att virke, som är angripet eller kan misstänkas vara angripet av husbock, inte användes som byggnadsvirke,

noggrann tillsyn att allt virke, som användes vid nybyggnader och reparationer, är barkfritt.

Som *utrotande* åtgärder rekommenderade kommittén:

omedelbara saneringsåtgärder, när husbocksangrepp konstaterats, sanering eller bränning av rivningsvirke, som angripits av husbock, anlåtande av vederhäftiga och kvalificerade saneringsföretag,

användning av effektiva, av statens provningsanstalt godkända preparat för sanering av angripet virke.

Husbockskommitténs betänkande föranledde kommunikationsdepartementet att uttala:

Kungl. Maj:t, som förutsätter, att byggnadsstyrelsen ägnar frågan om bekämpande av de virkesförstörande insekterna fortsatt uppmärksamhet samt vidtar de åtgärder på detta område, som ligga inom ramen för styrelsens befogenheter och resurser, finner förevarande framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Byggnadsstyrelsen har senare hos kommunikationsdepartementet upprepade gånger begärt medel för utbildningskurser för byggnadsnämndernas personal inom husbocksområdena. Framställningarna har avslagits.

Beträffande *husbockens förekomst i Sverige* hänvisas till bifogade prickkarta, grundad på rapporter till statens skogsforskningsinstitut. Husbocken är sålunda allmän i Skåne, Blekinge, östra Småland, Öland, Gotland, Östergötland, Södermanland, östra Västmanland och Uppland. Det nordligaste angreppet har hittills konstaterats i Gävle. Utmed västkusten har husbocken en sammanhängande utbredning till i höjd med Båstad.

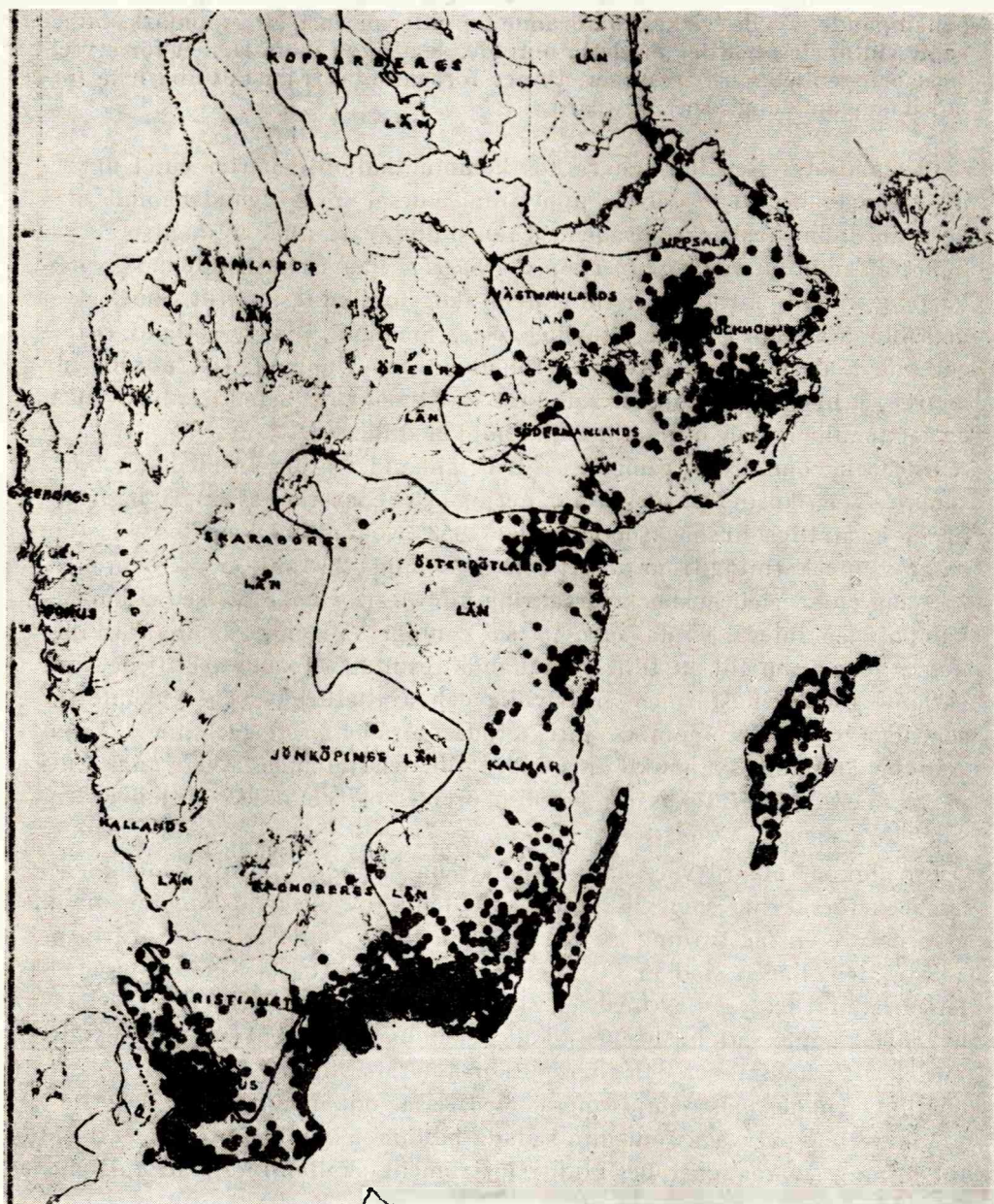
Husbockskommittén framlade i sitt betänkande — om än med stor tveksamhet — en kostnadskalkyl för sanering och reparation av angripna byggnader i samtliga husbocksområden år 1953. Kommittén kom härvid efter en grov uppskattning fram till ett belopp av minst 200 miljoner kronor.

Sedan en speciell husbocksförsäkring infördes för några år sedan har bekämpningen intensifierats, men på sakkunnigt håll anses denna väg inte kunna leda fram till ett tillfredsställande resultat beroende på att den nuvarande försäkringsformen är frivillig och av naturliga skäl ej omfattar samtliga byggnader inom de infekterade områdena, ett förhållande, som från bekämpningssynpunkt är mindre tillfredsställande. Även andra utvägar måste därför sökas för att lösa problemet och rädda miljonvärden, som står på spel.

En tänkbar åtgärd vore att i de angripna områdena införa obligatorisk husbocksförsäkring som villkor för erhållande av byggnadslån. En annan åtgärd vore en lagstiftning av den typ som 1951 genomfördes i Nordrhein-Westfalen. Lagen stadgar bl. a. att om en fastighetsägare konstaterat eller misstänkt angrepp av husbock skall han anmäla detta till vederbörande byggnadsnämnd, att husbocken skall bekämpas med godkända träskyddsmedel, att i kommuner där angrepp konstaterats allt virke vid ny-, om- eller tillbyggnader måste impregneras med vissa godkända medel.

Vidare bör övervägas om inte sådana bestämmelser bör utfärdas att vid försäljning av fastighet besiktningsinstrument skall förete, att fastigheten är fri från husbock.

Vilka åtgärder mot husbockens växande skadegörelse som än kan befinnas erforderliga, synes det numera med hänsyn till förstörelsens stora omfattning ofrånkomligt att statsmakterna äntligen tar befattning med problemet.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om en ny
översyn på grundval av 1951 års husbocksutredning samt
om de åtgärder som härav må påkallas.

Stockholm den 23 januari 1957

Fritz Börjesson

Einar Gustafsson
i Mem